

GOLGOTA.

JOŽE POGAČNIK.

V mraku,
ko so se luči pretrgale,
so pred oltarje vstopili se mašniki
s plašči rdečimi —
plašči rdečimi
kakor kotanje
strdeče se rdeče krvi pod križem na Golgoti,
joj:
petero oltarjev — petero Gospodovih ran
in pod njimi petero krvavih kotanj
in nad njimi
mrtvaški obrazi povzdignjenih hostij,
joj — —

Jaz, ki sem stregel pri maši, sem pal na obraz,
zagrebel od groze se v plašča vезenje,
oprli roké na zemljo —
in moje roké in obraz
so se oškropile z rdečo krvjo
in sem vpil in sem Mu govoril tako:
»O, ki si bil moje vstajenje,
le še daj, še! O daj, da stojim,
o Goel moj prestrašni!
O, ki si bil moje vstajenje!«
Vpil sem kot rjove sredi puščave omagani lev,
k Bogu sem vpil, jaz upornik in hlapec njegov,
in kakor Mojzes na gori —
naravnost govoril sem z Njim,
Križanim svojim,
joj!

BOGOVEC JERNEJ.

DR. IVAN PREGELJ.

ENAJSTI ROG.

1.

Sredi polja pred Brdom je bilo znamenje. Razpelo otročnice so mu rekli. Kmet Špan z Mlake ga je bil postavil za spomin, da mu je tam žena povila otroka, sama sredi noči, in je mati živela in je živelo dete. Daleč je svetilo s križa belo telo, v solncu poldne in v mesečinah noči, še v svitu zvezd. S Suhe, z Britofa, z Mlake in še z Brda so se ozirale otročnice v krčih za belim telesom. In če je legla megla, da niso videle, so trpele dvakrat. Tiste, ki niso pogledovale, so trpele trikrat... Bogovec Jernej je sovražil razpelo. Bilo mu je poluverstvo, norsko svečenje. Tudi baronica Judita je bila

pred petimi meseci pokleknila pod križ. Bogovec jo je videl. Od tedaj je sovražil les poluverskih otročnic dvakrat...

* * *

Šum grajskih poslov v poznem jutru je prebudil bogovca iz spanja. Vstal je in molil:

„Höre Gott meyn stim hant meynher klage, Behuete meyn leben für dem graufamen feynde, Verbirge mich für der samlung der Boesen für dem hauffen der Weltheter welche ire zungen scherffen wie eyn schwert, die mit jhren giftigen worten zielen wie mit pfehlen...“
Trpka bogovčeva prošnja ni bila bolelost iz duše. Bila je le navada iz vsakdanjih jutranjih pobožnosti. Zakaj dobro, predobro mu je bilo. Sanje so mu ležale v duši in misli in molitvi, kakor so sanje v prošnjah otrok in žená in še mladea v šestem najstem letu.

Norska je pamet šestega najstega leta. A lepo je bloditi in blazniti mlademu. Če je bolečina, je komaj iz prve v zadnjo prošnjo Gospodnje molitve. Veselje pa je kakor trata. Tu brodiš, tam brodiš v cvetju. Rosa zalija noge, petje imaš in solnce se smeje in žena s sladkimi očmi vabi, vabi...

Bogovcu je bilo tesno med stenami. Vstal je pred grad. Tlačan z Britofa je oral na njivi. Zemlja se je bila vdala v eni sami noči, v eni sami sanji z juga in solnea. Bogovec je globoko zajel s pljuči v jutro. Omamilo ga je, da je zaječal:

»Gott bis mir gnedig! Saj je pomlad!«

Ni mogel verjeti, še je dvomil:

»Iz norskega nenavidnega je to solnce v tednih pred božičem. Iz nenavidnega je veselje v starosti. Jutri bodo snegovi polje zalili, sanja bo ugasnila. Judita sladka bo bridka. Klel jo bom: Jezabela!«
Mrmral je besede nevolje in dvoma. Pa jih ni občutil, kakor ni prej otipal bolesti, katero je pel v psalmu. Šel je ob grajskih zidovih in našel pomladnih cvetov. Vstalo mu je iz prvih spominov, ko ni še nič imel in ljubil samo prvi rumeni cvet izpod snegov. Ustnice so se mu hotele ukrožiti v sladkost in poljub in pesem:

»Nichts Lieberes auf Erden...«

Bogovec je bil obšel grad in grajske hleve in je bil v logu sredi jelk in smrek nad ribnikom, ki jih je zrcalil. Iz glinastega